

**การเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้เรื่องนิทานคติธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างการสอนตามรูปแบบซิปปากับการสอนแบบร่วมมือ**
**A Comparison of Learning Management on Fables of Thai Language Learning
For Prathomsuksa 4 between CIPPA Model and Cooperative Teaching Model**

บงกช พลอยสวัสดิ์

รองศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ จันทรเรือง

อาจารย์ ดร.ทิพวัลย์ คำคง

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องนิทานคติธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การสอนตามรูปแบบซิปปา ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องนิทานคติธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การสอนแบบร่วมมือระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องนิทานคติธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างการสอนตามรูปแบบซิปปากับการสอนแบบร่วมมือ และ 4) เปรียบเทียบเจตคติต่อนิทานคติธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างการสอนตามรูปแบบซิปปากับการสอนแบบร่วมมือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านบัวชุม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 2 ห้อง จำนวนนักเรียน 42 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนตามรูปแบบซิปปา 2) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนแบบร่วมมือ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.804 และ 4) แบบวัดเจตคติต่อนิทานคติธรรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องนิทานคติธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้วิธีการสอนตามรูปแบบซิปปา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องนิทานคติธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบร่วมมือ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องนิทานคติธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้วิธีการสอนตามรูปแบบซิปปากับการสอนแบบร่วมมือไม่แตกต่างกัน
4. เจตคติต่อนิทานคติธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้วิธีการสอนตามรูปแบบซิปปากับการสอนแบบร่วมมือไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : นิทานคติธรรม, การสอนแบบซิปปา, การสอนแบบร่วมมือ

ABSTRACT

The purposes of this research were : 1) to compare learning achievement on fables of Thai Language Learning for Prathomsuksa 4 between CIPPA Model being the pretest and posttest, 2) to compare learning achievement on fables of Thai Language Learning for Prathomsuksa 4 using Cooperative Teaching Model being before learning and after learning, 3) to compare learning achievement on fables of Thai language for Prathomsuksa 4 between CIPPA Model and Cooperative Teaching Model, and 4) to compare the attitudes towards the fables of Prathomsuksa 4 students between being CIPPA Model and Cooperative Teaching Model. The samples used in this research were two groups of 42 Prathomsuksa 4 students with 21 each of Ban Bua Chum School for Second Semester, Academic Year 2014. This was done by using simple random sampling. The instruments used in the research were: 1) lesson plans using CIPPA Model, 2) lesson plans using Cooperative Teaching Model, 3) achievement test with confidence value of 0.804, and 4) Attitude test on fables. The data were analyzed using the average, standard deviation, and t-test.

The results indicated that :

1. The learning achievement on fables of Thai Language Learning for Prathomsuksa 4 students using CIPPA Model after learning is higher than before learning with the 0.05 level of statistical significance.
2. The learning achievement on fables of Thai Language Learning for Prathomsuksa 4 students using Cooperative Teaching Model after learning is higher than before learning with the 0.05 level of statistical significance.
3. The learning achievement on fables of Thai Language Learning for Prathomsuksa 4 students using CIPPA Model and Cooperative Teaching Model was not different.
4. The attitudes towards fables of Thai Language Learning for Prathomsuksa 4 students using CIPPA Model and Cooperative Teaching Model was not different.

Keywords : Fables, CIPPA Model, Cooperative Teaching Model

1. บทนำ

วรรณคดีไทยเป็นสมบัติล้ำค่าของแผ่นดินที่กวีทั้งหลายได้รังสรรค์ไว้ เพื่อให้เป็นเพชรล้ำค่าคู่แผ่นดินไทยมาในทุกยุคทุกสมัย วรรณคดีจะสะท้อนภาพของสังคมไทยตามทัศนะของกวีที่เฝ้ามองและจับตาดูสภาพสังคมในฐานะสมาชิกคนหนึ่งในสังคม แล้วนำเสนอภาพที่เห็นออกมาตามมุมมองของตน โดยใช้ตัวอักษรที่มีแงงงามในด้านวรรณศิลป์เป็นเครื่องมือสำคัญในการถ่ายทอดสู่สายตาผู้อ่าน จึงกล่าวได้ว่า วรรณคดีไทย คือ สมบัติคู่บ้านคู่เมืองและมีส่วนสำคัญในการแสดงถึงความเป็นชาติมาช้านาน ปัจจุบันหลักสูตรการศึกษาทุกระดับได้มีการบรรจุวรรณคดีไทยเอาไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ทั้งนี้ก็เพราะในหมวด 4 ของแนวการศึกษาที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542 : 12)

การเรียนการสอนวรรณคดีไทยในโรงเรียน นอกจากจะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมองเห็นคุณค่าและช่วยกันจำรู้งไว้ซึ่งเอกลักษณ์ไทยแล้ว การสอนวรรณคดีไทยยังช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้แนวคิด พฤติกรรม ค่านิยมของผู้คนในยุคสมัยนั้นๆ ว่าเป็นอย่างไร ข้อคิดคำสอนตลอดจนอุทาหรณ์สอนใจที่ได้จากวรรณคดี ล้วนเป็นภูมิปัญญาอันล้ำค่ายิ่งที่กวีทั้งหลายได้ฝากไว้ในกลวิธีการประพันธ์ที่สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดขึ้นได้อย่างกลมกลืน แต่โดยทั่วไปการสอนวรรณคดี

ไทยในโรงเรียนต่างๆ ไป ยังคงเป็นเพียงการสอนอ่านเอาเรื่องหรือการสอนอ่านออกเสียง หรือบางครั้งก็ซ้ำร้ายไปกว่านั้น ก็เป็นการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยเอาเสียเลย ผู้สอนหลายคนมักจะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายและท่องจำ คำศัพท์โบราณ หรือศัพท์ยากๆ เอาไว้ให้ขึ้นใจเพื่อจะได้เก็บไว้ตอบคำถามในการทำข้อสอบในตอนท้าย ในขณะที่ผู้สอน บางคนก็มุ่งให้ผู้เรียนแปลความหมายในงานประพันธ์ร้อยกรองที่เป็นภาษาไทยอยู่แล้ว และเป็นภาษาไทยที่มีแง่มุม ทางด้านวรรณศิลป์อย่างดีเยี่ยมให้ออกมาเป็นภาษาไทยร้อยแก้วที่ต้องสละสลวยยิ่งขึ้นไปกว่าเดิม มากยิ่งขึ้นด้วยฝีมือของ ผู้เรียนที่ยังใช้ภาษาไทยได้ยังไม่ดีเท่าใดนัก นอกจากนี้ผู้สอนบางคนยังมุ่งเน้นย้ำให้ผู้เรียนพยายามจดจำถึงรายละเอียด ปลีกย่อยที่หากไม่ตั้งใจจริงๆ ก็คงจะจำไม่ได้ แต่ครูผู้สอนก็จะเน้นย้ำว่าเป็นเรื่องสำคัญและสำคัญมากจนต้องจำให้ได้ขึ้นใจ ในที่สุด ประเด็นการจัดการเรียนการสอนต่างๆ เหล่านี้ ล้วนแล้วแต่ไม่ก่อให้เกิดความสุนทรีย์ในการเสพงานวรรณคดีไทย แต่อย่างไร ตรงกันข้ามกลับทำให้ผู้ที่เสพวรรณคดีไทยอาจสับสนและพาลเบื่อหน่ายไปได้ในเวลาอันรวดเร็ว และก็ กลายเป็นปัญหาเรื้อรังของการเรียนวิชาภาษาไทยในส่วนของวรรณคดีไทยไปได้ในที่สุด ยิ่งถ้าหันมาพิจารณาถึงข้อสอบ คัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของทบวงมหาวิทยาลัยในวิชาภาษาไทย สำหรับส่วนของวรรณคดีไทยแล้วจะเห็น ได้ชัดเจนว่า ลักษณะของข้อสอบจะเป็นการถามถึงแนวคิด ลักษณะภาพสะท้อนสภาพสังคม ค่านิยมที่ปรากฏในวรรณคดี ไทยแต่ละเรื่อง นอกจากนี้ก็เป็นถามถึงสุนทรีย์ภาพของการใช้ภาษาไทยในด้านวรรณศิลป์ และนี่เองจะเป็นการไขข้อ ปริศนาสำคัญที่ว่า ทำไมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายทั่วประเทศไทยจึงต้องไปสมัครเรียนกวดวิชา สำหรับวิชา ภาษาไทยเพื่อการสอบเอนทรานซ์เป็นจำนวนมาก คำตอบที่ง่ายที่สุดก็คือเรียนอย่างหนึ่งแต่กลับสอบอีกอย่างหนึ่งนั่นเอง จึงมาถึงคำถามสำคัญที่ว่า แล้วควรสอนวรรณคดีไทยกันอย่างไรดี ผู้เรียนจึงจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดเอาไว้ในยุคของการปฏิรูปการศึกษา ในเมื่อสาระสำคัญของการเรียนรู้ใน ปัจจุบันเน้นให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง มุ่งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกที่ถูกต้อง ในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ มีความภูมิใจในความเป็นไทยรู้จักรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย (ยุทธภูมิ สุวรรณเวช, 2556 : 1)

แต่ในความเป็นจริง การเรียนการสอนภาษาไทยในปัจจุบันถูกให้ความสำคัญวรรณคดีไทยน้อยลง ซึ่งส่งผลให้ซึม ซักความเป็นไทยได้น้อยลง เนื่องจากในวรรณคดีจะมีการสอดแทรกแนวคิดต่างๆ เช่น ความเป็นกุลสตรีไทย วิถีชีวิต และวัฒนธรรมแบบไทย เพราะปัญหาส่วนหนึ่งเกิดจากระบบการศึกษาและผู้ปกครองที่ไม่ให้ความสำคัญกับเด็กที่ยังหลง ค่านิยมในสังคมปัจจุบันที่มีการแข่งขันสูง และให้ความสำคัญต่อความเป็นเลิศด้านวิชาการโดยเฉพาะวิชาหลัก เช่น คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ฟิสิกส์และอื่นๆ เพื่อใช้ในการศึกษาต่อ ในทางกลับกันวิชาภาษาไทยและความรู้ด้านวรรณคดี ไทยกลับถูกละเลยความสำคัญ แม้แต่การศึกษาต่อในบางสาขาที่ไม่จำเป็นต้องใช้คะแนนจากวิชาดังกล่าว เมื่อไม่มีใครสนใจ ภาษาไทยเพราะไม่เห็นถึงประโยชน์ ไม่เห็นความสำคัญในเรื่องดังกล่าว ความเป็นไทยจึงเริ่มเสื่อมถอยลง หากคนไทยไม่รัก ความเป็นไทยก็เท่ากับว่ามีส่วนทำให้สังคมเริ่มผุพังตั้งแต่รากฐานเสียแล้ว (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2551 : 2)

จากการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับชาติ (ONET) ปีการศึกษา 2556 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนบ้านบัวชุม นักเรียนมีคะแนนในการสอบต่ำกว่ามาตรฐาน คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็น คุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน ได้คะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ 48.83 และคะแนน เฉลี่ยระดับเขตพื้นที่ 44.79 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2, 2557 : 5) ซึ่งแสดงว่าผลการสอบยัง มีการพัฒนาได้ไม่ดีเท่าที่ควร นับได้ว่าเป็นปัญหาสำคัญมาก มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องทำการแก้ไขเพื่อยกระดับ

ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ให้สูงขึ้น ที่น่าจะเร่งด่วนมากที่สุด คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเป็นพื้นฐานในการเรียนระดับชั้นที่สูงขึ้นต่อไป ซึ่งในสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง มีทั้งหมด 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 1. ระบุข้อคิดจากนิทานพื้นบ้านหรือนิทานคติธรรม ตัวชี้วัดที่ 2. อธิบายข้อคิดจากการอ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง ซึ่งในตัวชี้วัดที่ 1 และ 2 มีเนื้อหาสาระที่ควรศึกษา ได้แก่ วรรณคดีและวรรณกรรม เช่น นิทานพื้นบ้าน นิทานคติธรรม เพลงพื้นบ้าน วรรณคดีและวรรณกรรมในบทเรียนและตามความสนใจ ตัวชี้วัดที่ 3 ร้องเพลงพื้นบ้าน เนื้อหาที่ควรศึกษา คือ เพลงพื้นบ้าน ตัวชี้วัดที่ 4 ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ เนื้อหาที่ศึกษา บทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า เช่น บทอาขยานตามที่กำหนด บทร้อยกรองตามความสนใจ ซึ่งผู้วิจัยได้สนใจที่จะศึกษาในตัวชี้วัดที่ 1 และ 2 เรื่องนิทานคติธรรม

รูปแบบการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โมเดลชิปปา (CIPPA Model) หรือรูปแบบการประสานหัวใจแนวคิด ได้พัฒนาขึ้นโดย ทิศนา ขัมมณี ซึ่งได้พัฒนารูปแบบจากประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 30 ปี และพบว่าแนวคิดจำนวนหนึ่งสามารถใช้ได้ผลดีตลอดมา จึงได้นำแนวคิดเหล่านั้นมาประสานกันเกิดเป็นแบบแผนขึ้น แนวคิดดังกล่าวได้แก่ แนวคิดการสร้างความรู้ แนวคิดกระบวนการกลุ่มและการเรียนรู้แบบร่วมมือ แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ และแนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายโอนความรู้ เมื่อนำแนวคิดดังกล่าวมาจัดการเรียนการสอนพบว่า สามารถพัฒนาผู้เรียนได้ครบทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา และสังคม โดยหลักการของโมเดลชิปปาได้ยึดหลักการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในตัวหลักการ คือ การช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ให้มากที่สุด มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน และได้เรียนรู้จากกันและกัน มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ ความคิดเห็นและประสบการณ์ ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการต่างๆ ร่วมกับการผลิตผลงาน ซึ่งมีความคิดสร้างสรรค์ที่หลากหลายและสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ให้ นักเรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (ทิศนา ขัมมณี, 2542 : 10) กิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปา เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจและกระตือรือร้นในการเรียน มีกิจกรรมที่หลากหลาย โดยนักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองทำให้เกิดความชื่นชมในผลงานของตนเองและของกลุ่ม ในกิจกรรมการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวร่างกายอย่างเหมาะสมกับวัยและความสนใจเอื้อต่อความพร้อมในการเรียน และมีความตื่นตัวในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ จากการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัว ส่งผลต่ออารมณ์และความรู้สึกของนักเรียนทำให้การเรียนรู้มีความหมาย เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม สามารถนำความรู้เดิมมาผสมผสานกับความรู้ใหม่ เกิดการสร้างความรู้ด้วยตนเองทั้งจากการเรียนและการปฏิบัติ สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2545 : 189) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบชิปปาเป็นการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีจุดเน้นอยู่ที่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม กิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม หมายถึง กิจกรรมที่ผู้สอนจัดให้ผู้เรียนทำเพื่อไปสู่การเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ และเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม จนทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ (นงลักษณ์ เขียวหอม, 2547 : 90) โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปา มีขั้นตอนการดำเนินการ 7 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การทบทวนความรู้เดิม ขั้นตอนที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่ ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาและสร้างความเข้าใจ ข้อมูลความรู้ใหม่ ขั้นตอนที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่มผู้เรียน ขั้นตอนที่ 5 การสรุปและจัด

ระเบียนความรู้ ขั้นตอนที่ 6 การปฏิบัติหรือการแสดงความรู้และผลงาน ขั้นตอนที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้ (ทีศนา แชมมณี, 2553 : 17)

การสอนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้แก่ผู้เรียน ได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้ความสามารถแตกต่างกัน โดยที่แต่ละคนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการเรียนรู้และในความสำเร็จของกลุ่ม ทั้งโดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแบ่งปันทรัพยากรการเรียนรู้ รวมทั้งการเป็นกำลังใจแก่กันและกัน คนที่เรียนเก่งจะช่วยเหลือคนที่อ่อนกว่า สมาชิกในกลุ่มไม่เพียงแต่รับผิดชอบต่อการเรียนของตนเองเท่านั้น หากแต่จะต้องร่วมรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของเพื่อนสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ความสำเร็จของแต่ละบุคคล คือ ความสำเร็จของกลุ่ม (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2545 : 51) การเรียนแบบร่วมมือเป็นวิธีการที่ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นอย่างแท้จริง ได้ฝึกความรับผิดชอบ ฝึกเป็นผู้นำผู้ตาม ฝึกการทำงานให้ประสบผลสำเร็จ และฝึกทักษะทางสังคม (อาภรณ์ ใจเที่ยง, 2546 : 125) และนอกจากนี้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือยังเป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนรูปแบบหนึ่งที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้นักเรียนลงมือปฏิบัติงานเป็นกลุ่มย่อยๆ เพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคน สนับสนุนให้มีการช่วยเหลือกันจนบรรลุผลตามเป้าหมาย ส่งเสริมให้ทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะหรือทีมตามระบอบประชาธิปไตย (จันทรา ตันติพงศานุรักษ์, 2543 : 36-55) ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือมีขั้นตอนการดำเนินการ 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นเตรียม 2) ขั้นสอน 3) ขั้นกิจกรรมกลุ่ม 4) ขั้นการตรวจสอบผลงานและทดสอบ 5) ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม (อาภรณ์ ใจเที่ยง, 2550 : 122)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้เรื่องนิทานคติธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้วิธีการสอนตามรูปแบบซิปปากับการสอนแบบร่วมมือ จากการศึกษาพบว่าทั้งสองรูปแบบต่างก็มีประสิทธิภาพในการพัฒนาความสามารถในการเรียนการสอนวรรณคดีเช่นเดียวกัน แต่มีขั้นตอนการปฏิบัติต่างกัน ดังนั้น ผู้วิจัยอยากทราบว่ารูปแบบการสอนแบบใดจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อนิทานคติธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีพัฒนาการที่ดีกว่า จึงเป็นเหตุให้ผู้วิจัยสนใจที่จะเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้ เรื่องนิทานคติธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างการสอนตามรูปแบบซิปปากับการสอนแบบร่วมมือ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนภาษาไทย นำไปใช้ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ในการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน เรื่องนิทานคติธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การสอนตามรูปแบบซิปปา

2.2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน เรื่องนิทานคติธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การสอนแบบร่วมมือ

2.3 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องนิทานคติธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างการสอนตามรูปแบบซิปปากับการสอนแบบร่วมมือ

2.4 เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อนิทานคติธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างการสอนตามรูปแบบซิปปากับการสอนแบบร่วมมือ

3. ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

3.1 เพื่อให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องนิทานคติธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่สูงขึ้น

3.2 เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนตามรูปแบบซิปปากับการสอนแบบร่วมมือไปปรับใช้ในการเรียนการสอนต่อไป

3.3 เป็นแนวทางสำคัญของการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในเนื้อหาอื่นๆ หรือระดับชั้นอื่นๆ ต่อไป

4. สมมติฐานการวิจัย

4.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องนิทานคติธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้การสอนตามรูปแบบซิปปาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

4.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องนิทานคติธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้การสอนแบบร่วมมือหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

4.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องนิทานคติธรรมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างการสอนตามรูปแบบซิปปากับการสอนแบบร่วมมือแตกต่างกัน

4.4 เจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนเรื่องนิทานคติธรรม ระหว่างการสอนตามรูปแบบซิปปากับการสอนแบบร่วมมือแตกต่างกัน

5. ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรที่ศึกษา ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง และเนื้อหาสาระ มีรายละเอียดดังนี้

5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

5.1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำนวน 143 โรงเรียน นักเรียนทั้งหมด จำนวน 2,817 คน

5.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย 2 ขั้นตอน คือ

5.1.2.1 สุ่มโรงเรียนจาก 143 โรงเรียน ได้ 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านบัวชุม ซึ่งมีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 21 คน รวมทั้งสิ้น 42 คน

5.1.2.2 สุ่มวิธีสอนให้กับห้องเรียน พบว่าห้องที่หนึ่งเป็นกลุ่มที่ใช้การสอนตามรูปแบบซิปปา ห้องที่สองเป็นกลุ่มที่ใช้การสอนแบบร่วมมือ

5.2 ตัวแปรที่ศึกษา

5.2.1 ตัวแปรต้น คือ การจัดการเรียนรู้ 2 วิธี ได้แก่

5.2.1.1 การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบซิปปา

5.2.1.2 การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

5.2.2 ตัวแปรตาม คือ

5.2.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

5.2.2.2 เจตคติต่อนิทานคติธรรม

5.3 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 การทดลองแต่ละกลุ่มใช้เวลาทดลอง จำนวน 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน รวม 8 ชั่วโมง

5.4 เนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นเนื้อหาสาระเรื่องนิทานคติธรรม จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

6. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยแบบ Randomized Control Pretest Posttest Design (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 62) ประกอบด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขั้นตอนดำเนินการทดลอง และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

6.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

6.1.1 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนตามรูปแบบซิปปา จำนวน 8 แผน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC = 1.00) จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

6.1.2 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนแบบร่วมมือ จำนวน 8 แผน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC = 1.00) จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

6.1.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก มีความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.47-0.79 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.25-0.61 และมีค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) เท่ากับ 0.804

6.1.4 แบบวัดเจตคติต่อนิทานคติธรรม จำนวน 20 ข้อ เป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach) เท่ากับ 0.764

6.2 ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง

6.2.1 ทำการทดสอบก่อนเรียนกับนักเรียนกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องนิทานคติธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว ซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกันทั้ง 2 กลุ่ม

6.2.2 ดำเนินการทดลองโดยใช้เนื้อหาเดียวกัน ระยะเวลาเท่ากัน และผู้สอนคนเดียวกันโดยผู้วิจัยทำการสอนนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้การสอนตามรูปแบบซิปปากับกลุ่มทดลองที่ 1 จำนวน 2 สัปดาห์ๆ ละ 4 ชั่วโมง รวม 8 ชั่วโมง และใช้การสอนแบบร่วมมือกับกลุ่มทดลองที่ 2 จำนวน 2 สัปดาห์ๆ ละ 4 ชั่วโมง รวม 8 ชั่วโมง

6.2.3 ทำการทดสอบหลังเรียนกับนักเรียนกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องนิทานคติธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ซึ่งเป็นฉบับเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน

6.2.4 วัดเจตคติต่อนิทานคติธรรม โดยให้นักเรียนกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม ทำแบบวัดเจตคติต่อนิทานคติธรรม ซึ่งเป็นแบบสอบถามชุดเดียวกันทั้ง 2 กลุ่ม

6.2.5 นำกระดาษคำตอบของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบวัดเจตคติต่อนิทานคติธรรมที่ได้มาตรวจให้คะแนน แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

6.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ค่าสถิติ ดังนี้

6.3.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องนิทานคติธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การสอนตามรูปแบบซิปปา ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test dependent)

6.3.2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องนิทานคติธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การสอนแบบร่วมมือระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test dependent)

6.3.3 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องนิทานคติธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างสอนตามรูปแบบซิปปากับการสอนแบบร่วมมือ โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test independent)

6.3.4 การเปรียบเทียบเจตคติต่อนิทานคติธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนระหว่างการสอนตามรูปแบบซิปปากับการสอนแบบร่วมมือ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และใช้สถิติทดสอบที (t-test independent)

7. สรุปผลการวิจัย

7.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องนิทานคติธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้วิธีการสอนตามรูปแบบซิปปา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

7.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องนิทานคติธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบร่วมมือ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

7.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องนิทานคติธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้วิธีการสอนตามรูปแบบซิปปากับการสอนแบบร่วมมือไม่แตกต่างกัน

7.4 เจตคติต่อนิทานคติธรรมกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้วิธีการสอนตามรูปแบบซิปปากับการสอนแบบร่วมมือไม่แตกต่างกัน

8. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้ เรื่องนิทานคติธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้วิธีการสอนตามรูปแบบซิปปากับการสอนแบบร่วมมือ มีประเด็นที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

8.1 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องนิทานคติธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้วิธีการสอนตามรูปแบบซิปปา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 นั้น แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการสอนตามรูปแบบซิปปา เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ความคิด และการตัดสินใจอย่างเป็นระบบ ซึ่งเป็นรูปแบบการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม

ร่วมในกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเองในทุกด้านอย่างเหมาะสม มีส่วนร่วมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม นักเรียนแก้ปัญหาด้วยตนเองทำให้มีความมั่นใจในตนเอง กล้าแสดงออก และยังนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา (CIPPA Model) ของ ทิศนา ขวมนม (2542 : 10-11) ที่กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Construct) ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ทางสังคมกับบุคคลและแหล่งความรู้ที่หลากหลาย ซึ่งเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสังคม ให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เคลื่อนไหวร่างกาย (Physical Participation) โดยการทำกิจกรรมในลักษณะต่างๆ ซึ่งเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางกาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการต่างๆ (Process Learning) ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม กระบวนการพัฒนาตนเอง เป็นต้น และการนำความรู้ที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ (Application) ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการเรียนและช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพิ่มเติมขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งจะส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการนำความรู้ความเข้าใจของตนเองไปใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ที่หลากหลายได้ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จตุพร เจริญวัย (2545) และ สุรัตน์ สุทธิชาติ (2547) ที่พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

8.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องนิทานคติธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบร่วมมือ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 นั้น แสดงว่าวิธีการสอนแบบร่วมมือตามแนวคิดของ อารมณ์ ใจเที่ยง เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ เน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้แก่ผู้เรียนมีการเรียนรู้เป็นกลุ่ม เป็นการนำนักเรียนที่มีความสามารถต่างกันมาทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่มย่อยๆ ทำให้นักเรียนที่เก่งได้ให้ความช่วยเหลือเพื่อนนักเรียนที่เรียนอ่อนกว่า ในขณะที่เดียวกันนักเรียนที่เรียนอ่อนก็พยายามปรับปรุงทักษะของตนเองให้ดีขึ้น และมีการเสริมแรงนักเรียนกลุ่มที่ทำกิจกรรมได้ดี ส่งผลให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนและการทำกิจกรรม เพราะการที่นักเรียนเป็นผู้กระทำและได้รับการเสริมแรงจะยังทำให้นักเรียนมีแนวโน้มแสดงพฤติกรรมซ้ำเดิมอีก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพโรจน์ เบขุนทด (2544) และ ประพนธ์ สังขา (2551) ผู้เรียนที่เรียนโดยใช้เทคนิคการเรียนการสอนแบบร่วมมือโดยใช้กรณีตัวอย่าง มีทักษะการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

8.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องนิทานคติธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้วิธีการสอนตามรูปแบบซิปปากับการสอนแบบร่วมมือไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ เพราะว่ารูปแบบการเรียนการสอนทั้งสองแบบเป็นการสอนที่มีรูปแบบและขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญกล่าวคือ การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบซิปปา เน้นการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนการสอนที่สามารถนำไปใช้เป็นหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ให้แก่นักเรียน โดยวิธีนี้สามารถใช้วิธีการ และกระบวนการที่หลากหลาย ส่วนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ เน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้แก่ผู้เรียน มีการเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละประมาณ 3-6 คน ซึ่งมีความสามารถแตกต่างกัน สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในกลุ่ม มีปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่ม มีการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ สมาชิกต้องมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของสมาชิกในกลุ่ม ความสำเร็จของแต่ละคน คือ ความสำเร็จของกลุ่ม ซึ่งรูปแบบจะมีวิธีการดำเนินการหลักๆ ได้แก่ การจัดกลุ่ม การศึกษาเนื้อหาสาระ การทดสอบ การคิดคะแนน และระบบการให้รางวัล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประพนธ์ สังขา (2551) ได้ศึกษาผลการใช้เทคนิคการเรียนการสอนแบบร่วมมือ

โดยใช้กรณีตัวอย่างเพื่อฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่าผู้เรียนที่เรียนโดยใช้เทคนิคการเรียนการสอนแบบร่วมมือโดยใช้กรณีตัวอย่าง มีทักษะการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยระดับการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และมีค่าระดับการคิดวิเคราะห์อยู่ที่ระดับการสังเคราะห์ข้อมูล และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุภาพร รัตนน้อย (2546) ได้ศึกษาผลของการสอนโดยใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ และพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยทำการศึกษากลุ่มทดลองที่เรียนโดยวิธีการเรียนแบบร่วมมือ และกลุ่มควบคุมได้รับการสอนตามปกติ มีการประเมิน 3 ฝ่ายคือ ตัวนักเรียน เพื่อนในกลุ่ม และครูทำการประเมิน ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

8.4 ด้านเจตคตินิทานคติธรรมเจตคติต่อนิทานคติธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้วิธีการสอนตามรูปแบบชิปปากับการสอนแบบร่วมมือไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการสอนตามรูปแบบชิปปากับการสอนแบบร่วมมือเป็นการจัดกิจกรรมเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการทำงานเป็นกลุ่มเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเหมือนกัน ซึ่งครูผู้สอนได้สร้างความคุ้นเคยและสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อนักเรียน จึงทำให้บรรยากาศในการเรียนการสอนเป็นกันเอง และผู้เรียนมีอิสระในการค้นหาคำตอบ มีการเสริมแรง ชมเชย และให้รางวัลเมื่อนักเรียนทำงานเสร็จ และถูกต้องตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยครูเป็นที่ปรึกษาและสนับสนุนให้นักเรียนได้มีโอกาสค้นหาคำตอบร่วมกันกับกลุ่ม ส่งผลให้นักเรียนคลายความวิตกกังวลต่อการเรียนไปได้เป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชาตชาย พิทักษ์ธนาคม (2544 : 96) ที่กล่าวว่า เจตคติเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความรู้สึกดังกล่าวอาจจะเกี่ยวกับบุคคล สิ่งของ สภาพการณ์ เหตุการณ์ เป็นต้น เมื่อเกิดความรู้สึกบุคคลนั้นจะมีการเตรียมพร้อมเพื่อมีปฏิกิริยาตอบโต้ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่งตามความรู้สึกของตนเอง และแนวคิดของ ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2545 : 138) กล่าวว่า เจตคติเป็นสภาวะความพร้อมทางจิตที่เกี่ยวข้องกับความคิด ความรู้สึกและแนวโน้มของพฤติกรรมบุคคลที่มีต่อบุคคล สิ่งของ และสถานการณ์ต่างๆ ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง และสภาวะความพร้อมทางจิตนี้จะต้องอยู่ยาวนานพอสมควร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรนนท์ บุญเรือน (2544) ศึกษาผลของการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนชิปปาที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ทางภาษาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอานวยศิลป์ จำนวน 16 สัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบชิปปามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยสูงกว่าการสอนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และนักเรียนมีเจตคติต่อการสอนแบบชิปปาสูงกว่าการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมวุฒิ ชัยกิจ (2546) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาฟิสิกส์และเจตคติต่อวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยการจัดการเรียนแบบร่วมมือด้วยเทคนิคแบ่งกลุ่ม ผลสัมฤทธิ์และการสอนตามปกติ ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาฟิสิกส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยการจัดการเรียนแบบร่วมมือด้วยเทคนิคแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 2) เจตคติต่อวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยการจัดการเรียนแบบร่วมมือด้วยเทคนิคแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมียร์ส (Mears, 1996) ที่ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนแบบร่วมมือที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิชา

คณิตศาสตร์ของนักเรียนเกรด 12 โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองที่สอนโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ และกลุ่มควบคุมที่สอนตามปกติ ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และกลุ่มทดลองมีเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์สูงกว่ากลุ่มควบคุม

9. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

9.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

9.1.1 การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบชิปปาและแบบร่วมมือ ครูควรใช้เวลาในการทำกิจกรรมนอกเวลาเรียน ในกรณีกิจกรรมไม่เสร็จภายในชั่วโมงที่ตั้งไว้

9.1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบชิปปาและแบบร่วมมือ ครูควรใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นที่จะแสดงความคิดเห็นและร่วมอภิปราย คิดหาคำตอบในกลุ่ม เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มความสามารถ และครูควรทำหน้าที่เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือไม่ใช่ผู้คอยออกคำสั่ง และพยายามสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ได้อย่างเต็มตามศักยภาพ

9.1.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูควรให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม และหากพบว่านักเรียนคนใดไม่ให้ความร่วมมือกับกลุ่ม ควรสืบหาสาเหตุและทำการแก้ไข

9.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

9.2.1 ควรทำการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้วิธีสอนรูปแบบอื่นๆ กับวิชาภาษาไทยเพื่อให้เกิดความหลากหลายมากยิ่งขึ้น

9.2.2 ควรทำการศึกษาผลระยะยาวของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนนี้เพื่อศึกษาความคงทนและประสิทธิภาพของการเรียนรู้

9.2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบนี้กับตัวแปรอื่น เช่น ความสามารถในการแก้ปัญหา หรือแรงจูงใจในการเรียน เป็นต้น

รายการอ้างอิง

จตุพร เจริญวัย. (2545). การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยใช้โมเดลชิปปาในรายวิชาเคมี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

จิรนนท์ บุญเรือน. (2544). ผลการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนชิปปาที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ทางภาษาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จันทรา ดันติพิศานรักษ์. (2543). “การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Co-operative learning)”. วิชาการ. 3 (ธันวาคม). 36-55.

ชาติชาย พิทักษ์ธนาคม. (2544). **จิตวิทยาการเรียนการสอน**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

ทศนา แคมมณี. (2542). “การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โมเดลชิปปา (CIPPA Model)”.วารสารวิชาการ. 27 (มีนาคม-มิถุนายน). 1-17.

_____. (2553). **ศาสตร์การสอน**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

- นงลักษณ์ เขียรหอม. (2547). การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องกระเจงน้อยจากป่าใหญ่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประพนธ์ สังข. (2551). ผลการใช้เทคนิคการเรียนการสอนแบบร่วมมือโดยใช้กรณีตัวอย่าง เพื่อฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ไพโรจน์ เบขุนทด. (2544). ผลการเรียนรู้แบบร่วมมือ 3 วิธี ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และความร่วมมือในการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยุทธภูมิ สุวรรณเวช. (2556). สอนวรรณคดีไทยอย่างไรในยุคปฏิรูปการศึกษา. [ออนไลน์]. http://www.nawamintriampat.ac.th/external_newsblog.php?links=1070. สืบค้นเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2556
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2545). เอกสารประกอบการสอนวิชา 0506703 พัฒนาการเรียนการสอน. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. (2545). จิตวิทยา : ทฤษฎีและปฏิบัติการ. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- สมวุฒิ ชัยกิจ. (2546). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาฟิสิกส์และเจตคติต่อวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยการจัดการเรียนแบบร่วมมือด้วยเทคนิคแบ่งกลุ่มคณะผลสัมฤทธิ์และการสอนตามปกติ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2. (2557). รายงานผลการประเมินผลคุณภาพการศึกษาระดับชาติ ปีการศึกษา 2556. ลพบุรี : สำนักงาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ : พรักหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2551). เก่งภาษาไทย. กรุงเทพฯ : การศาสนา.
- สุดารัตน์ สุทธิชาติ. (2547). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบซิปปา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- สุภาพร รัตน์น้อย. (2546). ผลของการสอนโดยใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2546). หลักการสอน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- _____. (2550). หลักการสอน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- Mears, Michael John. (1996, January). The Effects of Cooperative Learning Strategies on Mathematics Achievement and Attitudes in Collage Algebra Classes. *Dissertation Abstracts International*, 56, 4690-A.